www.svoboda-news.com

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXI. Число 190. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 16. серпня, 1923. — VOL. XXXI. No. 190. Jersey City, N. J., Thursday, August 16, 1923. THREE CENTS

СТРАШНА КОПАЛНЯНА КАТАСТРОФА

КЕМЕРЕР, Вайоминг, 14. серпня. — В углевій копалні „Фронтір Майн І.", що належить до Кемерер Ковл Ко., случився на глибині яких 1,700 стіп страшний підземний вибух, який захопив в підземеллю 138 робітників. Мимо напружених зусиль ратункових відділів, що числять понад сто люда, досі вдалося вратувати всего 37 майнерів. Побоюються, що решта згинула від вибуху, або від пожару, що повстав опісля, або удушилася ґазами, що повстали в копалні від вибуху та пожару.

УРЯД ДУМАЄ ВМІШУВАТИСЯ НА СЛУЧАЙ СТРАЙКУ МАЙНЕРІВ ТВЕРДОГО ВУГЛЯ

ВАШІНҐТОН, 14. серпня. — Федеральні урядники не скривають зовсім, що уряд постановив на случай, якби дійшло до страйку майнерів твердого вугля та якби в краю далася відчути недостача сього топлива, поширяти серед населення та фабрикантів, вживаючих тверде вугля, ріжні заступні топлива, як мягке вугля та другі средства отоплювання.

Вуглева Комісія буде переговорювати в Ню Йорку в справі полагодження непорозумінь межи вуглевими підприємцями та робітниками. Наперед буде вона говорити з кождою стороною осібно.

КУЛИДЖ ДУМАЄ ВЕСТИ ДАЛІ ПОЛІТИКУ ГАРДИНҐА

ВАШІНҐТОН, 14. серпня. — Президент Кулидж відбув перше повне засіданне з кабінетом міністрів, а після нього урядники заявили, що президент думає вести далі політику Гардинґа так в нутрійшній, як і в заграничній політиці.

Се відноситься головно до справи полагодження питання военного відшкодовання, яке має заплатити Німеччина. Президент Кулидж станув на становищи відомої ноти секретаря стейту Гюза, на основі котрої комісія зі знатоків малаби установити висоту відшкодовання, яке Німеччина може і повинна заплатити.

Щодо других справ, то уряд буде давати якусь поміч фармерам та візьме під увагу зміну іміґраційного закона. Він поведе теж далі питанне порозуміння з Мексиком через визнанне теперішнього мексиканського уряду.

СУДОВА ЗАБОРОНА ПРОТИ КУ-КЛАКС-КЛЕНА

ЕЛИЗАБЕТТАВН, Ню Йорк, 14. серпня. — На домаґанне стейтової влади видав стейтовий суд тимчасову заборону („інджанкшен"), якою не дозваляється відомій потайній орґанізації Ку-Клакс-Кленови виступати яко запомогова орґанізація.

Ку-Клакс-Клен хотів фіґурувати як запомоговий союз на те, щоби не сповняти стейтового закона, який приказує всім потайним орґанізаціям подавати спис своїх членів до відома державній владі, а виймає зпід сього закона добродійні інституції, такі як запомогові союзи.

НЕСПОДІВАНЕ ІМЕНОВАННЄ СЕКРЕТАРЯ ПРЕЗИДЕНТА

ВАШІНҐТОН, 14. серпня. — Президент Кулидж іменував на становище свого особистого секретаря, яке приносить 7,500 долярів в рік, бувшого верджінського конґресмена Кемпбела Слемпа.

Іменованнє було несподіванкою для столиці, бо президент Кулидж просив був секретаря Гардинґа Кристіяна лишитися секретарем у нього.

ЗАГАЛЬНЕ ОБНИЖЕННЄ ЦІН ГАЗОЛІНИ

ШІКАҐО, 14. серпня. — За найбільшими нафтовими підприємствами, які вчора почали обнижувати ціну газоліни, стали йти вже й менчі підприємства.

Їх поступок є вислідом рішучого кроку савт-дакотського стейтового ґубернатора, котрий приказав продавати газоліну зі стейтових магазинів по ціні кошту.

ДАЛЬША ПОБІДА 8-ГОДИННОГО ДНЯ ПРАЦІ

ЛОРЕН, Огайо, 14. серпня. — Заряд місцевої фабрики підприємства „Нешенел Тюб Ко." оповіщає заведенне 8-годинного дня праці з днем 16. вересня.

З тим днем 85 процент робітників підприємства будуть перенесені з двох 12-годинних шихт на три 8-годинні.

З НЮДЖЕРСЬКОГО ТРАМВАЄВОГО СТРАЙКУ

ТРЕНТОН, 14. серпня. — Стейтова комісія публичних підприємств видала приказ до трамваєвих підприємств, котрих робітники страйкують, щоби вони сейчас стали сповняти свої обовязки та перевозити публику.

ВОЄННИЙ СТАН В ТУЛЗІ

ТУЛЗА, Оклагома, 14. серпня. — Від зарядження военого стану стейтовим ґубернатором Волтоном на вулицях міста панує повний спокій.

Вся поліція находиться під командою стейтової міліції, котрої три відділи примашерували до міста. Населенню не вільно носити при собі оружжа без спеціяльного дозволу, критикувати військову владу та появлятися на вулиці межи 11. годиною вечером та 6. годиною в рані. Зрештою життє йде зовсім, як звичайно.

Поліція заявляє, що її ще не вдалося прослідити, хто пірвав та побив Натана Гантамана. (За сей вчинок ґубернатор оголосив виїмковий стан.)

КУ-КЛАКС-КЛЕН ПРОГРАВ ПРОЦЕС

НЮ ЙОРК, 14. серпня. — Потайна орґанізація Ку-Клакс-Клен вніс був до суду прозьбу о забороненне Межинародному Місячникови Герста подавати статті про діяльність сеї орґанізації, бо листи, там поміщені були скрадені. Суд відкинув прозьбу.

ЖАНДАРМИ ПОЛЬСЬКІ ГУЛЯЮТЬ.

Жандарм. Чернишин в Куликові устроїв собі в куликівськім постерунку місце катування людей. Недавно привіз Степан Вихонець з Зіболок до Киликова на продаж дуба. На місті злапали його жандарми Чернишин і Лопата, казали завезти дуба перед постерунок і там скинути. Коли Виховець запротестував, говорячи, що дуб його, жандарми кинулися на него і зі словами „ти злодію, то крадіний дуб" побили його по лици до крови. Потім скували йому руки і затягнули на гостерунок. Що там ділося, не треба й згадувати. Придущені зойки неслися на вулицю. Жандарми кольбами зломили кість у рамена. Кров, що заливала катованого, жандарми обтирали й дальше катували. Скатованого віддали в арешт. Звідтам відставлено його до шпиталю в Жовкві, де лежить до нинішнього дня.

НАГЛІ СУДИ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ ДАЛЬШЕ ФУНКЦІОНУЮТЬ!

В польськім „Дневнику Законів" надруковано розпорядженнє ради польських міністрів про продовженнє у Східній Галичині наглих судів до кінця 1923 р.

АФЕРА СТРОНЬСКОГО.

В окружному військовому суді у Варшаві закінчилася розправа поручн. Радомского, який, як відомо зневажив чинно посла Строньского. В зізнаннях поручн. Радоскі признався, що він, як жовнір з бригади Пілсудского не міг стерпіти зневаг, які кидав Строньскі на адресу Пілсудского на шпальтах „Ржечиносполитої" і чинно пімстився за кривду свого команданта бригади і начальника держави. Радомского засуджено на 3 тижні вазниці.

РАБУНКИ ПОЛЬСЬКОЇ АРМІЇ.

Ще від 1919 р. польська армія безправно зареквірувала будинок філії тов. „Просвіта" і „Каси ощадности" в Радехові, а опісля передала будинок поліції, яка до сьогодні не опорожнила тогож будинку. Поліція займає 12 кімнат без яких небудь чиншів чи олпат. У великій театральній салі військо розкватироване до нинішнього дня, не зважаючи на просьби і протести до старoства. сойму і т. д.

ЛЯЦЬКІ СУДИЛИЩА ПРАЦЮЮТЬ...

Польський суд уже доручив акти обвинувачення студентови університету Семенови Українському й управтелеви будинку духовної семинарії Петрови Вишньовському, яких ляцькі суди ще від осени держать у тюрмі під закидом помочи в убиттю С. Твердохліба. Третій обвинувачений студент М. Дзіковський втік з тюрми. Таксамо дроучено акт обвинувачення Антонови Чаплякови, зелізничому робітникови, Андрієви Залізнакови, ученикови VI. кляси ґімназії і Іванови Дуді, ґімназіяльному абітурієнтови всім трьом з Любачева, під замітом, що перші два мали помагати Дзіковському в підпалі зелізничого двірця в Любачені, а Дуда з Чапляком мав перетинати телеграфічні дроти між Любачевом і Башнею. Дальше доручено акт обвинувачення ученикови IV. кляси ґімн. Е Козакови під замітом, що він помагав виконати атентат на війта Михайла Біґуна й Мих. Стефанову, котрогб вже раз судив наглий суд у Стрию під замітом убиття війта Гната Антанова в Підгірцях. Укінці акти обвинувачення одержали Антін Ґрубський, учитель співу з Перемишля, котрий мав кинути дві бомби до будинку поліції у Стрию і абсольвент торговельної школи Володимир Шумський, теж посудженний о динамітовий замах на будинок стрийської поліції. Розправа проти згаданих політичних вязнів має відбутися після ферій перед судом присяжних.

СКІЛЬКИ КОШТУЮТЬ ПОЛЬЩУ ПОСЛИ?

„Селянська Правда" (Луцьк) з 8 липня с. р. пише: Каса польського сойму виписала на липень послам і сенаторам 2.950.380.000 поль. марок пенсії.

КРАДУТЬ ЯК КРУКИ.

В Польщі справдішний рай для злодіїв. Невідомі злодії вкрали з катедри у Ґнезні мощі св. Войтіха, найстарші реліквії католицької Польщі.

КІНО ТЕАТР МІЖ ДИКУНАМИ

На Гебридах між дикунами відбулася перша кінотеатральна вистава. В першій дії виставлено сцену мячевої гри, в другій ріжні краєвиди. Обидві дії дикуни приняли з радістю і вдоволенням. Але, як в третій дії на екрані появилася залізниця, серед публики счинилася паніка і всі дикуни повтікали із салі в ліси.

ДВОБІЙ В СОВІТСЬКІЙ АРМІЇ

Дня 1. липня в Москві відбувся двобій слухачів сов. академії військової Петрова і Діяконова, в присутности княгині Мочабеллі, яка була причиною двобою. Двобій скінчився смертельним пораненням Діяконова. Петрова віддано перед военний суд і вручено йому акт обвинувачіння такого змісту: „Знаючи, що двобій є пережитком февдального устрою і буржуазним пересудом, якого пролетарська сов. влада не може толерувати, Петров, як слухач військової академії і майбутній офіцер селянсько-робітничої армії, взяв участь у двобою та вбив свого товариша, чим провинився супроти карного закона і т. д."... Обвинуваченого засуджено на 3 роки вазниці, а з огляду на його военні заслуги для сов. репулик підчас революції, кару зменшіно до половини. Княгиню Мочабеллі звільнено від вини і кари.

„СКІЛЬКІСТЬ УРЯДНИКІВ У ПОЛЬЩІ.

„Час" поміщує статистику дерхавних урядників у Польщі згідно з якою в 1922 р. було в Польщі 171,630 урядників, отже 6 і пів урядника на 1000 мешканців. У Франції працює цеге року 460,663 урядників, що виносить 11.69 урядників на 1000 мешканців.

МИХАЙЛО ЯЦКІВ,

Бувший редактор усопшого хрунівського „Рідного Краю" перейшов уже цілковито в польський національний табор. На сторінках „Курера Львовского" продукується він уже як польський письменник і то як письменник найгіршого сорта. Темою його „нової творчости" — співанки польської салдаччини, кватированої у Східній Галичині, які нібито мали поширитися сіред українського народу.

НЕБУВАЛЕ САМОВБИЙСТВО

Мешканець Вілербану під Парижем О. Ришерсон, котрий недавно був оперований і вийшов з операції з невилічимою недугою нервів, постановив доконати самовбийство. Він купив собі патрон зі сильним ладунком вибухової матерії, виправив жінку й діти на прохід, а сам положився на ліжко заложив патрон в рот та, підпаливши льонт, став ждати вибуху.

Коли сусіди на голос вибуху вломилися до дому, найшли небіщика з головою, розірваною на куски.

ДРУКАРНЯ

УКР. НАР. СОЮЗА „СВОБОДА"

ПРИЙМАЄ ЗАМОВЛЕННЯ НА ДРУКОВАННЄ ТІКЕТІВ, РОЗКИДОК, АФІШІВ, ЧЛЕНСЬКИХ КНИЖОЧОК, СТАТУТІВ, КНИЖОК, КОВЕРТ І ЛИСТОВИХ ПАПЕРІВ ДЛЯ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ І СЕСТРИЦТВ, ЧАСОПИСІВ І ВСІХ ИНШИХ РІЧИЙ, ЩО ВХОДЯТЬ В СКЛАД ДРУКАРСЬКИХ РОБІТ.

РОБОТИ ВИКОНУЄМО ПО НАЙДЕШЕВИХ ЦІНАХ І НА ЧАС.

ПРОСИТЬСЯ ВСІ ВІДДІЛИ У. Н. СОЮЗА УДАВАТИСЯ ЗІ ВСЯКИМИ ЗАМОВЛЕННЯМИ ДО СВОЄІ ВЛАСНОЇ ДРУКАРНІ НА АДРЕСУ:

"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

НІМЕЦЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ПІДДЕРЖУЄ ПОЛІТИКУ ДАЛЬШОГО ОПОРУ ФРАНЦІЇ

БЕРЛІН, 14. серпня. — Новий німецький канцлер (премієр) Штреземан виступив перед німецьким парляментом з програмовою промовою про свою політику, а парлямент ухвалив йому вотум довіря.

В своїй промові заявив канцлер, що він не думає зміняти політики свого попередника, та що вся його програма збирається до того, що Німеччина буде стояти найкраще в заграничній політиці тоді, коли вона буде обєднана в нутрі. Його ціллю буде здушити заворушення та привернути нормальне економічне життя.

ЧИСЛО ЖЕРТВ В НІМЕЦЬКИХ ЗАВОРУШЕННЯХ РОСТЕ ДАЛІ

БЕРЛІН, 14. серпня. — Комуністичні заворушення по ріжних містах Німеччини тревають далі. Число їх жертв росте та вже сягає понад сотку.

Нині були поважні заворушення в Ґамбурґу та в Е-Ля-Шапель. Всі вони, однак, не осягнули ніякої цілі.

ЩЕ ПОДВИГИ БЕРҐДОЛА

ГАЙДЕЛЬБЕРҐ, 14. серпня. — Американський дезертир Ґровер Клівленд Берґдол, на котрого недавно зроблено невдачний напад з ціллю увезення його за границю Німеччини, відомстився нині на однім зі своїх напасників, пірвавши та увізши зі собою кудис Карла Шпербера.

Берґдол пірвав Шпербера зі шпиталя, де він вилічувався з рани, яку дістав від Берґдола підчас нападу на нього.

КЕМАЛЬ ОСТЕРІГАЄ ТУРЕЧЧИНУ ПЕРЕД ВІЙНОЮ

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 14. серпня. — Дякуючи за вибір себе президентом Національної Ради Туреччини, Мустафа Кемаль Паша остерігав Раду, що мир, який Туреччина добула собі з оружем в руці, ще не певний та що вона повинна бути готовою боронити себе кождої хвилі.

ЕСПАНІЯ ПІД ТЯГАРЕМ МІЛІТАРИЗМУ

МАДРИД, 14. серпня. — Еспанські газети посвячують богато місця тяжкому фінансовому положенню краю. Загальну увагу звертає факт, що Еспанія, на загал бідний край, платить розмірно на військові видатки більше, як другі краї в світі. Після обчислення одної часописи, Еспанія видає на сі цілі 31 процент всего державного приходу, тоді як Франція видає 15 процент, Бельґія 9, Італія 16, Анґлія 16, Злучені Держави 24, Швеція 20, Арґентина 16, а Чіле 12 процент.

Обєднаннє робітничих юній повідомило уряд, що якби він важився почати в Мароко яку нову кампанію, то робітники зарядять загальний страйк.

МОРЕ НИЩИТЬ ПОБЕРЕЖЕ В КОРЕЇ

ЙОКОГАМА, 14. серпня. — Як доносять з Кореї, сильний приплив моря, скріплений бурею, залив при ґерлі ріки Калу 25,000 домів. Число жертв в людях дуже велике.

АНҐЛІЙСЬКІ КУПЦІ ЗА АНҐЛІЙСЬКИМ УРЯДОМ

ЛОНДОН, 14. серпня. — Анґлійські купці заявляються за послідними нотами анґлійського уряду яко за реальним кроком до успокоєння Европи та привернення нормальних торговельних відносин межи европейськими краями.

ОБНИЖЕННЄ ФРАНЦУЗЬКОГО ФРАНКА

ПАРИЖ, 14. серпня. — Обнижуванне курсу французьких гроший поступає далі. Мимо сього французькі купці проявляють вдоволенне зі сього факту, бо думають, що се причиниться до піднесення заграничної торговлі Франції, так як зараз певно напливе сюди богато заграничних купців, звабленних низькими цінами.

ФРАНЦІЯ СПУСКАЄ НА ВОДУ НОВИЙ ВОЄННИЙ КОРАБЕЛЬ

ПАРИЖ, 14. серпня. — В місті Бресті спущено на воду новий французький военний корабель. Називається він „Дігієй Труен" та має 8,000 тон містоти.

Корабель пристосовується до постанов межинародного договору, заключеного свого часу на вашінґтонській конференції для обмеження морських зоружень.

ЗАРАДА НА МУХУ ТСЕ-ТСЕ

ПАРИЖ, 14. серпня. — Французький кольоніяльний уряд починає вести в Франції агітацію за еміґрацією в французькі кольонії в Африці, успокоюючи при тім населенне, що вже придумано зараду на вкушенне мухи тсе-тсе, яке викликує смертельну сплячу недугу.

Сим ліком має бути олій з одної тропікальної ростини, котрого сильного запаху муха тсе-тсе не може знести.

ЖІНКА ПРИЧИНОЮ СМЕРТИ 23 ЛЮДИЙ

ЛЮРД, Франція, 14. серпня. — Як показується, причиною страшного нещасного випадку в Піринейських Горах, де з гірської дороги злетів в пропасть великий моторовий віз, вбиваючи всіх 22 пасажирів та шофера, була одна жінка, яка саме на скруті дороги вийшла з корчів проти воза. Шофер, видимо, не хотячи розбити жінки, скрутив нагло автомобіль, але вже не вспів скрутити в друге та звалив його почерез поруче в глибочезну пропасть.

Жінка, побачивши, що сталося, побігла мерщій в село та заалярмувала населенне на ратунок, і сейчас зімліла. Коли ратунковий відділ підійшов до нещасних жертв випадку, всі вони вже були неживі. Кожде тіло було так покалічене, що нікого не можна було з лиця розпізнати. Вони впали з висоти 250 стіп.

"SVOBODA" [illegible]
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents the copy.		ПЕРЕДПЛАТА. Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіти і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи" [illegible] Montgomery.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЩЕ ОДНА МОСКОВСЬКА АРМІЯ.

Як доносять з Риґи, московські большевики збираються орґаізувати ще одну армію. Після сього донесення малаби вона виносити кілька міліонів мужви, а складатися малаб вона з простих громґдян, що в молодім віці малиби відслужити новим царям чотири найкращі роки молодого віку.

Коли сей проєкт увійде в життє, то Росія буде мати дві армії. Одну червону, зложену з людий, які за охлапи, за зупу продаються служити за опричників комісарам, а громадянську, набрану з рекрута на царський спосіб.

Ціль удержування двох армій очевидна. Червона армія малаби стеречи комісарів перед власними народними масами, тимисамими, що після большевицьких аґентів так дуже люблять большевицький комісаріят. Друга, громадянська армія малаби боронити Росії перед зовнішним ворогом. В сей спосіб червона армія будаби вільна навіть на случай війни та моглаби обороняти комісарів, аби народ не скористав з війни та не розніс їх на шкаматте.

Чотири міліони люда, річ певна, число сильно переборщене. Така армія для Росії неможлива хочби тому, що теперішна Росія не може удержати четвертини такої армії своїми силами, а большевицькі помічники в других частях світа більше гроший самі потребують, як можуть їх большевикам позичити.

Все таки знаючи большевицьку безоглядність у відношеню до населення, можна допустити, що вони будуть дерти населеннє з послідної сорочки, щоби удержати свої армії. Не удержуть чотирох міліонів, будуть дерти народ на два міліони. Будуть дерти й Москалів, але передовсім „інородців", отже Білоросів, Грузинів, Татарів, Вірменів, передусім зненавиджених Українців.

В результаті буде таке, що Росія розмірно до свого теперішного маєтку буде видавати на військо, себто на війну в мирні часи богато більше, як видавала царська Росія розмірно до свого маєтку. Навіть під сим зглядом большевицька Росія не уступить великим майстрам своєї політики, московським царям.

НАЙНОВІЙША ПОЛЬСЬКА ВИПРАВА.

Доносять з Варшави, що польський міністер Кухарський вибирається інкоґніто (тихцем) в Америку, щоби позичити тут гроший. Кажуть, польський президент обіцяв Кухарському, що як йому відасться роздобути гроша в Америці, то він його зробить міністром фінансів (він тепер є міністром торговлі).

Якби суму 13 міліонів долярів, яку хоче позичити в Америці міністер Кухарський, переміняти на польські марки, то певно польський міністер мусівби кликати якого французького знатока рахунків, аби йому число прочитав. Та на американські гроші се не така велика сума, і на Вол стріті може таки найтися такий дурак, який навіть Полякови, а то й польському міністрови дасть таку суму.

Що пан Кухарські зробить зі сею сумкою, вгадати не трудно. Що останеся з комісових та хабарів та з підкупства ґазет, піде на польську відбудову краю, себто на удержаннє польської армії. Пише до сего питання англійський знаток військових справ, Сер Морис:

„Територія нової Польщі була перед війною почасти німецька, почасти австрійська, а по части російська. Ся територія давала тоді до сих трох стоячих армій разом 190.000 мужа. Нині Польща має постійну армію з 275,000 люда."

Річ ясна, що така непомірно велика армія мусить спадати непомірним тягаром на плечі населення Польщі. Терплять від сього мілітаризму навіть Поляки, але терплять ще більше ті народи, яких Поляки силоміць загорнули до своєї держави: Українці, Білорусини, Литовці, Німці.

Чого не здерли польські комісарі з населення, доплачувала досі Франція. Тепер Франція сама підірвала свої фінанси рурською авантурою, її гріш почав теж падати і вона що далі, то менче чується в силі платити удержуваннє для свого жандарма над Вислою, тим більше що той жандармина частенько затягає довги на авантури власні, не менче коштовні від французьких. Ось чому пан міністер їде до Америки. Досі польські міністри їздили у Францію, де сидів їх пан. Коли тепер вони їдуть в Америку, то знак, що французькі пани банкротують, коли вже не можуть удержувати своїх найвірнійших льокаїв і пускають їх самих у світ шукати собі долі й доляра.

Значить, є й в тій появі польської міністерської звізди на американськім горизонті деякі небесні знаки, які може прочитати той, хто на них розуміється.

ВОСЬМИ-ГОДИННИЙ ДЕНЬ ПРАЦІ В СТАЛЕВІМ ПРОМИСЛІ

В кілька місяців пізнійше, як ріжні організації, звязані та удержувані сталевими баронами, проголосили світови, що 8-годинний день праці в сьому промислі неможливий, ті самі сталеві барони проголошують заведеннє 8-годинного дня праці.

Причина такої наглої зміни ясна: їх примусила до сього публична опінія, та сама, яку вони думали обробляти своїми заявами, так широко розголошуваними при помочи зависимих від них ґазет. Знак, що публична опінія була тут поінформована також про другу сторону, і то поінформована так добре, що сталеві підприємці стратили всяку відвагу далі плисти проти струї публичної опінії.

На жаль, сю опінію не виробляли тут робітничі орґанізації. Головна заслуга за се належиться тут не робітничим юніям, а орґанізації американських церков, які своїм голосом осудили занадто довгий робочий день в сталевім промислі.

З ПІДКАРПАТСЬКОЇ РУСИ.

Ужгород, в липні 1923.

Конець руської опозиції.

Як я вже доносив, вніс був колишній харчевий диктатор Підкарпатської Руси др. Франкенберґер проект утворення т. зв. „Краєвої господарської ради", що мала бути фаховою господарською орґанізацією й зосередити всю державну й приватну господарську працю. Але що чеські соц. демократи й клерикали проглянули думку чеських аґраріїв, котрі хотіли забезпечити собі провідний голос в раді, то проект на міністерській раді не знайшов одобрення.

Нагло потім назначило Франкенберґера міністерство хліборобства шефом реферату (своєї експозитури тут). Назначення це наробило богато шуму. Дехто з політиків пророкував навіть, що він приїхав підготовляти собі місце шефа управи Підкарпатської Руси. Франкенберґер звернувся до т. зв. „руської опозиції" і зачав її сам орґанізувати. Опозиція тобто партії: 1) „Земледільський союз" (Камінський), 2) „русская трудовая партія" (Ґаґатко), 3) русскоя народная партія" з Пряшівщини, Бескид, 4) „селянська републиканська" (Петриґала) й 5) автономна земледільська" (Мочкош) постановили за його намовою злучитися в одну, перейти з опозиції ти заняти місце дотеперішних народовецьких правительственних партій. Підготовчі сходини назначили на голову нової партії д-ра Петриґалу, постановили орґаном партії зробити „Карпаторусскій Вѣстник", а „Село" й „Русскую Землю" застановити.

Не потревало довго, як вийшла правдива причина пильного орґанізування опозиції. Франкенберґер предложив проєкт експльоатації лісів Підкарпатської Руси. Експльоатація мала би бути віддана на 30 літ — якійсь американській консорції, в якій виразно було видно й мадярський капітал. Народницька преса вдарила на тривогу проти замаху на народне майно без волі властивого господаря та вказувала на небезпеку з обголення краю з лісів — як се сталося в Дальмації. Опозиційна преса мовчить. — Чи цей проект дістане апробату правительства, годі сказати.

Вже з приготувань видко було, що в опозиції провідну ролю грає селянська републиканська партія, за якою стоїть чеська аґрарна републиканська партія. За її стараннями відбувся дня 22. липня в Ужгороді зїзд згаданих вище 5 опозиційних партій. Найбільше явилося членів селянської републиканської партії, бо вона має найбільше прихильників довкола Мукачева й — як подає „Руська Нива", своїм членам платила за участь в зїзді. Зїзд відбувся під знаком великої льояльности. Промовець, душа дотеперішньої опозиції д-р Камінський заговорив нагло, в він прийшов до переконання, що дальша опозиція до нічого не доведе й тому поручає злуку присутних партій на основі програми чеської аґрарної партії, пристосованої до потреб Підкарпатської Руси. Всі заступники партій з тим погодилися. Лиш Ґаґатко видячи наглий зворот заявився і благав, щоби зїзд не стояв за зміною програми, але за зміною режиму, бо в противнім випадку він із злукою не хоче мати нічого спільного. Але його мало слухали. Ціла увага зосередилася коло вибору голови. Через це, що таки між найчисленнійше заступленими членами селянської републиканської партії прийшло до битви за головство між Щирецьким і Балогом і крики тревали цілу годину. Потім постановлено відложити вибір голови, а вибрано лиш 5 заступників, а платним секретарем д-ра Камінського. Нова партія прибрала назву „Карпаторусская земледільская републиканьская партія". Вкінці під натиском бажання чеського премієра Швеглі вибрано головою нової партії Юрка Балоґо, селянина, майже неграмотного дядька, але доброго прислужника чеської аґрарної партії. Постановлено дотеперішні партії як найскорше зліквідувати, а в серпні скликати зїзд.

Ґаґатко просто зі зїзду поїхав до Берегова й поступив до партії чеських соціялістів. Стратив в Мукачеві партію й поступив для ратування себе рядовиком в чеські соціялісти.

Не треба пояснювати, що такий хід подій означає ліквідацію т. зв. „руської" опозиції. Успіх цей треба завдячувати премієрови Швеглі. З 5 партій зробив одно послушну чеській аґрарній партії. Коли вона навіть знов перекинеться до опозиції, то буде одна, а не 5. Камінський став платним секретарем, а тим самим тратить підпору Мадярів і мадяронів. Ґаґатко ізольований.

Народницькі партії, що приглядалися цьому процесові з резервою, а навіть із деяким страхом, увидівши цей малий дощ із великої хмари, не могли здержатися від насмішливих примішок на адресу опозиції.

І так „Руська Нива" пише:

„Отже із своїх давних жадань опустили все. Найльояльніше говорив хто? Камінський. Говорив навіть про приятельські зносини з народом чеським. Наконець чеський посол Машата повитав нову партію „як частину чеської републиканської партії". Зазначити треба, що нова партія ухвалила також викинути з своєї назви слово „автономна"."

Ще краще пише „Свобода":

„Що до партійної програми були в великій біді. Тяжко було найти такі точки, щоби обидві сторони могли приняти. Так і вийшло щось таке, ні сюда ні туда.

Нова партія не жадає ні ґубернатора ні границь, витає чеських урядників на Підк. Руси, з Словаками хоче жити „мирно", признає, що в язикових ділах фільольоґи мають рішати і лиш це жадає, щоби в ґімназіях діти навчилися і по чеськи і по московськи.

Словом недавно ще голосні крикуни, що аж до Союза Народів ходили скаржитися проти Чехів, тепер показалися дуже благими і скромними, навіть Камінський деклямував, що „за републику жиє й умре!" І нова партія не була йому невдячна: бувшого вожда вибрала за секретаря з платнею".

Перед громадськими виборами

В січні 1922 р. заповів тодішний премієр і міністер заграничних справ д-р Бенеш в часі свого побуту в Ужгороді, що для спроби розпише правительство вибори до громадських рад. Довго приготовлювано виборчі списки, тепер їх виставлено для контролі й загалом ідуть приготування до виборів. День ще не назначено. Правительство вислало специяльну комісію, зложену зі знатоків виборів, які будуть приділені для контролі по повітам на час виборів.

Поїздка хору.

На місяці липень і серпень запросило товариство „Просвіта" з Праги відомий мужеський „український академічний хор" який із співаками театру „Просвіти" обїздить Підк. Русь із концертами. Хор зустрічають всюди тепло.

Наукові прогульки.

На Підк. Русь приїхав із студентами відомий наш ґеоґраф і ґеольоґ проф. Др. Степан Рудницький і проф. Швець, б. член директорії У. Н. Р., ґеольо, щоби оглянути Карпати.

Курси для лекторів.

про які я недавно писав, скінчилися. З Українців викладали проф. Д-р Перфецький (історія П. Руси) й проф. Матюшенко (ґіґієна).

„Русская Земля" збанкротувала

Орґан галицьких москвофілів, що то не лишав сухої нитки на Українців і з люттю питомою сухітникам на них нападав, лопнув. Оголосили банкротство. Актива виносять на 160.000 кч. менше як пасиви. Мабуть „Русская Земля" коли не дістане якоїсь надзвичайної підмоги, перестане виходити!

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А-ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

З БУКОВИНИ

Їзда румунського короля до Польщі. — Невдалий атентат. — Велике ошуканство з лікарськими дипльомами.

(Від нашого кореспондента).

На днях їздив румунський король Фердинанд до Варшави. Ціль його їзди всіляко тут комбінують. Кажуть навіть злі язики, що Поляки носяться з гадкою посадити його на польському троні, щоб тимсамим піднести вартість польської валюти.

На границі галицькій витав короля сам начальник польської держави, а ціла зелізнича лінія, почавши від Снятина, обставлена була густо польськими жандармами, бо Поляки побоювалися евентуальної спроби атентату.

Ну та все-ж таки на стації в Галичині двох замаскованих мущин, якимсь тайним способом непомітно влізло до королівського ваґону із наміром виконання атентату. Тайна поліція польська цей плян якось перенюхала та удаременила, а згаданим індівідуам вдалося втечи безслідно. Кажуть, що були то перебрані жінки.

Король вертаючи відтак назад до Румунії, переїхав якось щасливо польську територію. Аж на першій стації Буковини в Неполоківцях — знова якихось двох мущин вдерлося до королівського спального ваґону із наміром виконання етентату. Їх в час спостережено та арештовано. Оден з них називаєся Аркадій Яковлев, знаний терорист; другий Іван Шиндурян. Оба вони є студентами й походять з Кишеньова (Бесарабія).

Велику сензацію викликало в Чернівцях арештованнє тутешного купця Абрагама Берґера. Цей жидок родом з Бесарабії, на спілку з другими жидками, спроваджував з Київського університету підписані лікарські дипльоми. Ці дипльоми продавав відтак Берґер в Буковині та Румунії — за добрі гроші, виставляючи їх на імя купуючого. В той спосіб „промовані" лікарі, відбували практику в Буковині та Румунії, а найбільше таких „докторів" подавалося на службу до румунської армії, та богато з тих діпняло навіть ранґи штабових лікарів.*)

Обчисляють, що таких „докторів" служить в румунській армії досить поважне число. Власти впали на слід цілком припадково. Іменно оден жидок, кравець по фаху, купив собі такий дипльом доктора, та подався сейчас на службу до румунської армії, що й сталося. Йому пощастилося, та згодом став полковим лікарем. Та одно зле зробив, що по якімось часі забажав відвідати своїх кревняків в Бесарабії. Приїхавши в Бесарабію, стрінувся він там із своїми давніми товаришами по фаху, кравцями. Ті очевидно зачудувалися дуже, що їх колишній товариш за короткий час став нето офіцером а в додатку ще й доктором. Ну, язик костий не має, з уст до уст подавано собі це надзвичайне явище, та дійшла ця історія аж до ушій поліційних властий. Очевидно, ціла тайна вийшла на світло денне. Тепер румунські власти у великому клопоті, бо треба буде поважне число „докторів" звільнити з війська а не має у них потрібних заступників.

*) Тут замітити треба, що в Румунії нема чергового аванзу, тільки так званий куплений аванз. Примірои, хто з офіцерів хоче аванзувати скорше чим приписана до цего норма службова, платить референтови в міністерстві війни баришівнє, та дістає таки на місци аванзову грамоту. Є навіть випадки, що купували по дві грамоті, значить приміром капітан купив за барашівнє грамоту на майора та підполковника. Тут однак мав одно застереження, що ранґу на першу грамоту припинав на ковніри такі зараз, а другу десь доперва в місяць-два пізнійше.

ТИ ДО СЬОГО НЕДАЛЕКО

Як доносять з Парижа, один Поляк проявив цікавий рід божевілля від спеки. Стоячи над рікою Соною, він нагло збожеволів, кинувся на хлопчину, що стояв коло нього, та став його топити в ріці. Стоячий над берегом полісмен побачив, як мущина та хлопчина пірнули в воду, і він кинувся плисти на здогін. Та Поляк не давав за виграну, а коли полісмен підплив до нього, він довго борикався з поліцайом, поки сему вдалося силою витягнути хлопця й Поляка божевільного на беріг.

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІЖИ НА ІМІҐРАЦІЇ.

I.

Лист студента українського університету зі Львова до свого „Опікуна" Хв. Брацтва св. Арх. Михаїла, в Стемфорд, Конн.

Хвальне Брацтво!

З шляхотних жертв, які присилають американські Українці яко допомогу студентам укр. університету у Львові, між иншими припало і мені це щастя одержати сьогодня Вам дар. Я в почуттю глубоко-щирої вдячности пишу отсих кілька слів, щоб бодай в цей спосіб Вам подякувати.

Ми, Українці Західних Земель У. Н. Р. боремося зараз за найвищий ідеал — за свою Святиню Науки, щоб в ній по свойому учитися, по свойому до Бога молитися й наших наслідників по свойому, рідньому навчати.

Наші предки не вспіли цього ідеалу осягнути, та ми вийшовши загартовані з війни так з австрійської як й української беремося до боротьби духової. І хоча ця боротьба о много труднійша, як та з оружжам, зате в ній вигляди для нас кращі, бо маючі свій власний університет, звідки виходити-муть дійсні народні робітники, а не раби, ми зможемо повести великі маси українського народа до боротьби проти темноти до світла правди.

Зрозуміли ви наше завдяння, нашу ціль, наші стремління і знаючи в якій матеріяльній нужді ми находимось, піддержуєте нас своїми лептами. Спасибіг Вам, хай росте у Вас свідомість і охота помагати нам в боротьбі матеріяльно, а ми набуде в рідній школі знаннє поширимо поміж народом та в свій час поведемо його куди належить аж до здійснення клича: . . .

„В своїй хаті, своя правда і сила і воля".

З правдивою подякою і глубокою пошаною остаю

Г. Др., студент філь. укр. унів.

II.

Данціґ, 14. липня, 1923.

Високоповажаний „Комітет Пятьох" в Брукліні, Н. Й.

(на руки о. Лотовича).

Цим маю за шану скласти Вам сердечну подяку за послідній дарунок. Ваші дарунки є для мене єдиними коштами, які дають мені змогу продовжувати мої студії. Я не маю слів виразити мою Вам вдячність, бо колиб не Ваша поміч то я мусів би вже сегодні покинути вчитись і іти на заробітки.

Я вже колись раніш згадував, що я із Умані, цеї Умані в які колись український нарід боровся проти насильства своїх сатрапів і дав таких череїв як Ґонта та Залізняк. В послідні часи — часи большевицької навали свободолюбний нарід в цій околиці богато разів вставав на ноги і з вилами в руках виганяв своїх ворогів. Я чекаю того часу, коли знова незабаром встане стіною Вкраїнський люд та розірве навсе кайдани неволі.

В нас в Данціґу недавно, кілька днів назад, відбувся зїзд Українських Студентів. Тут були представники з Німеччини, з Австрії, з Чехії і зі Львова. Предстаником від данціґської Студентської Ґрупи був я. (М. Підгаєць). Богато цікавих малюнків можна було заслухати з життя нашого студентства як закордонних і в краю. І якоюсь дивовижною велитенською силою зростає міць нашого студентства. Обрано управу Централі Українського Студентства і сподіємось що українське студентство збижеться близче по ріжних місцях при помочі Централі. Богато було важних питань на зїзді, котрі було в той чи другий спосіб вирішені. Чулась на зїзді одностайність, жвава робота над нашим студентством до його конечної цілі.

Зараз маю дуже богато роботи. Буду тримати через два і пів місяці іспит і тому тепер змушений буду сидіти над переглянданнем матеріялу до іспиту. Через тиждень в нас кінчиться зовсім вже занцтіль і ми будемо мати до осени перерву. Деякі з наших товаришів студентів відїзджають до дому, а деякі залишаються тут в Данціґу на літо, з причини — що не мають паспортів, другим загрожує тюрма і де які приємности цеї польської конституції.

Зістаюсь з великою вдячністю і щирим привітом — П. П.

Всякі жертви на підмогу українському студентству і на український студентський дім у Львові просимо слати на адресу Т-ва Української Молодіжи в Ню Йорку.

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ ВИЗВОЛЕННЯ В ФІЛЯДЕЛФІЇ

Велике народне свято святкувати-ме філадельфійська громада дня 3-го вересня, 1923.

В день праці зійдеться все національно свідоме патріотичне громадянство, щоб показати чужинцям нашу справжню силу в Філаделфії.

Громадяни і Громадянки!

Хай день цей буде днем мобілізації всіх наших сил а чужинцям покаже, що ми сильні не тільки числом але і духом.

На святі будуть промовляти американські визначні політики і люди прибувші щойно з краю.

Готовтесь і всі великою лавою візьміть участь.

Памятайте на день 3-го ВЕРЕСНЯ!

Обєднанне Українських Організацій в Америці.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ ПОЗІР!

ЛІҐА АМЕРИКАНСЬКИХ ГОРОЖАН В НЮ ЙОРКУ

— скликує —

ВСЕНАРОДНЕ ВІЧЕ

НА НЕДІЛЮ, ДНЯ 19. СЕРПНЯ (AUGUST)

ДО УКР. НАР. ДОМУ, 217 E. 6th St., NEW YORK CITY

Початок о годині 2.45 пополудни.

На вічу буде промовляти щойно прибувший з краю гр. Вол. Целевич, котрий сам брав участь в визвольній боротьбі і був наочним свідком ляцьких звірств. Він представить Вам чортівський плян ляхів винищення Українців і вкаже способи при помочи яких український нарід зможе визволитися з ляцької неволі.

90-92

Клим Поліщук.

„ТРІВОГА"

(З днів Галицького терпіння).

III.

...Мело снігами, як срібним пилом. Йшла зима і були їй не раді. Боялися, що важче стане рухатися йому, бо чули десь, що його військо тільки духом дуже, а саме — босе і голе. Чула душа душу, бо недарма ...трівожний час такий"...

Витримає старий Роман Трач. Не такі-то були його груди, щоб так зразу вмерти. До тогож, загибіль насильників, щотак нагло сталася тоді, схвилювала його до глибини душі і до надзвичайного напруження його істоти. Ще відхаркуючися кровю, він уже вставав на ноги і кожного вечора довго простоював на дворі, чуйно слухаючи, як крізь голосний гомін сніговий, прорівався райтові вибухи гармат і як у білій млі далеких небосхилів повільно моргали велитенські більма трівоги...

Турбувало його те, що коли стали цукати його сина, він перестав приходити до нього. І до глухого отупіння думав собі:

Невже він?... Невже він?...

На селі далі, тим чатіще згадували Петра. Були навіть такі, що бачили його в той час, як він десь там „залізницю заступав"...

Ці чутки трівожили його до того, що він і спати перестав. Не те, щоб вірив тому всьому, а так щось нудило коло серця, наче якийсь робак, точив. Бувало в такі години приходив до нього його син із безвісти невідомої, а це — нічогісенько.

На святого Миколая стояли суворі морози: малювали фантастичними узорами вікна в хатах і, разом з тим, нищили всяку безпритульну птицю. Ніхто й носа не показував з хати, не то щоб ще наважився за село вийти. Сиділи кожний коло совеї теплої печі і казки складали про лихоліття люте. І в той час, як грім з ясного неба, впала нагла звістка:

„Петра Трача зловили"...

Казали, що „пан єгомосць так з ґазети вичитали"...

Вже пізним вечером дочувся про це старий Роман. Почув і скамянів наче:

— Невже він?!... Невже?!...

— Він, кажуть... син ваш... — відповідали йому.

Стиснув старий зуби, щоб не задирати, а сам і каже:

— А як-же з трівогою тепер?

— Хто знає?... — зітхнули.

Одягся, як до церкви святої і пішов до єгомосця. Той, побачивши його, чогось злід і відвернувся.

— То ви про мого сина чули? — спитався суворо.

— Не чув, а читав... — спокійно відповів єгомосць.

— І то правда? — приступив старий ближче.

Єгомосць відступив крок назад і лагідно промовив:

— Може-то тільки казка одна.

— Казка?!...

— Цілком можливе... Ґазети часто брешуть...

— Дякую сердечно! — гаряче промовив старий і, повернувшись, швидко вийшов з хати.

Опинившись на дворі, він довго стояв серед вулиці, наче безпритульний і, байдуже, водив очима по снігових заметах, які міліонами самоцвітів грали й переливалися в сяйві ясно визоряного зимового неба. — На обріях ні одного знаку трівоги, а навколо німа тиша...

— Щось таке сталося... Мусіло статися... — шептав безтямно, непритомний майже.

І коли нарешті доплентався якось до дому, то впав перед образами й заливався сльозами. Стара схвильовано встала й засвітила якусь свічку, а сама до самого ранку, мовчки, в осяяне лице святого Миколая дивилась...

IV.

Вранці, щойно сонце зійшло, до воріт якісь мальовані сани приїхали, а в них незнайомий пан сидів.

— Чи тут живе Роман Трач? — спитався той пан старої, яка в той час ішла доглянути за худібчиною.

— Тут! — сказала стара, а сама ледве з ніг невпала від хвиллючого передчуття чогось недоброго.

Пан швидко виліз із саней і подався до хати. Стара й собі слідом за ним, — що то скаже він?...

— Славу Йсу! — промовив пан, переступаючи через поріг.

На віки!... — відповідає старий Трач, а сам біліщий снігу став.

— А я до вас, ґаздо, дуже пильну справу маю... — заговорив пан.

— Кажіть... — ледве озвався Роман.

— Ви маєте сина Петра, стрільця січового?...

— Мав, але, здається, вже не маю...

— То він був десь на Україні?...

— Він...

Пан на хвилинку чогось замислився, а потім тихо промовив:

— Він є тут і його судити будуть...

— Що?!... Що?!... — скрикнув не своїм голосом. — Де він і що за суд такий?!...

Пан як гірчиці набрав у рот, скривився, наче від болю.

— Я вам усе розповім, а тільки ви не хвилюйтеся дуже!... — сказав.

Сказав і глянув на старого, а той, як струна, витягнувся до нього і тільки одні руки трохи зрдігалися.

— Ну, так, от, як була ота трівога... — почав пан.

— Трівога... Трівога... — повторив старий несвідомо.

Пан ще раз глянув і говорив далі.

— Так, ото, із за Збруча ваш син прийшов...

— Мій сни прийшов?! — схопився старий.

— Прошу слухати! — сказав на те пан. — Прийшов і привів із собою инших... Серед білого дня нікому, ніде й на очі не показувався, а в ночі трівогу сіяв... Доки не було снігів, доти по лісах ховався, а як випала зима, тоді мусів на селах притулку шукати... І, от, в одному селі хтось такий зрадив його і навів на нього чужиницьке військо... Будучи оточений, змагався, але військо всіх товаришів побило, а його самого живцем забрали, вивізши до міста, наглий суд призначили...

— Наглий суд, кажете?... — Як риба на придусі, важко зітхнув старий!

— Так! — промовив незнайомий пан. — Завтра рано його мають судити... Я оборонець його і він просив мене переказати вам, щоб ви приїхали...

— А... а... а... — видавив старий із себе безмірно болючий звук і його, поломані жовніськими чобітьми груди, не витримали. Дзюркочучим струмком минула кров із горла і вмить одну залила сиву бороду, білого кожуха й понову шкіряну торбу, яку той підчас розмови, поклав на лаві.

Пан підхопив його й попровадив до ліжка, а стара, як була, побігла з хати рятунку шукати...

Прибігли сусіди. Стовпилися навколо старого, стали над ним раду радити, а пан тим часом сів у свої мальовані сані і поїхав, звідки приїхав і по тім, як він виходив з хати, і по тім, як він казав —„будьте здорові!" — і ще й потім, як він швидко сідав у сані, всі зрозуміли, що дійсно щось страшне сталося, щось велике надірвалося і годі вже було якусь там раду радити...

Хтось, — дбайливий, — чогось до єгомосця побіг, хтось, — добрий, — стару розважав, а ще хтось, — вражений, — запріг свої коненята в сані і слідом за тим паном до міста подався, щоб хоч вістку правдиву привезти — як і що саме сталося?...

(Дальше буде).

ВЕСЕЛА БАНДУРА

Повний збірник веселих і жартівливих пісень і приспівів до музичних інструментів і танців.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

Замовлення посилати до:

"SVOBODA"

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПОСПІШНА ЇЗДА НА І З УКРАЇНИ

France...Aug. 22, Sep. 19, Oct. 10
Lafayette..Sep. 1, Sep. 29, Nov. 10
La Savoie..Sep. 8, Oct. 20, Nov. 24
Paris.....Sep. 12, Oct. 3, Oct. 24

По всі дальші інформації голосіться до місцевого аґента Французької Лінії або офісу компанії

19 STATE ST., NEW YORK CITY

Матвій Костишин.

ЗАСИПАНА ДОЛЯ...

Стоїть місяць серед неба,
Задумався,
Немов в степу козарлюга
Задрімався.
Надсунулись сірі хмари
Вкрили очи,
Він не бачить, що дієся
Серед ночи.
Там дівчина по садочку
Походжає,
Крізь хмароньку до місяця
Промовляє.
Питаєся: Де миленький?
Чи гарцює?
Місяць мовчить за хмарою,
Мов не чує...
Відізвися, місяченьку,
Дівча просить!
Місяць мовчить, а дівчина
Ще голосить.
Розказує свої горе,
Давні хвилі,
Кругом неї сумно, тихо,
Як в могилі.
Тільки тремтить, немов плаче
Лист калини,
Що погребана веселість
У дівчини.
— — — — — — — —
Аж тут сичі закричали:
Пугу, пугу,
Козаченьки на вороних
Ідуть з лугу.
Задумані... У них пісня
Не лунає,
Під сотником кінь сумненько
Поступає...
Ідуть мовчки шляхом битим
Серед ночи,
Показалась стара хата
Перед очи.
Біля хати сад вишневий,
Мов дрімає.
В нім дівчина козаченька
Виглядає.
Заржав коник: а дівчина
Стрепенулась.
При серденьку, як гадина
Повинулась.
Ох! лишенько!..! козаченьки
Надїзджають!
Чогось сумні сіромахи
Не співають?
Побіжу я в козаченьків
Розпитати...
Йде на зустріч, а милого
Не видати.
Що ся стало? що милого
Тут не має.
Він з другими по Вкраїні
Ще гуляє...
Добрий вечір, козаченьки,
Звідкіля йдете?
Пізна ноченька, чомуж ви
Не спічнете?
Спочивати нам в дорозі
Не годиться:
Козак жвавий, тай ніколи
Не втомиться.
Ще й до того, як в поході
Заспіває,
Той про лихо сіромаха
Забуває...
— — — — — — — —
Чом ви стихли? — питаєся
Чорноброва.
Та за вами посумніла
Вся діброва.
А кінь сотника жалобою
Покритий.
— — — — — — — —
Бо твій козак на Вкраїні
Вже забитий.
Поховали ми в діброві
Зелененькій
Остався лиш його коник
Вороненький.
Попращав він свого пана
Серед ночи,
Ми китайкою покрили
Карі очи,
Щоби круки біле тіло
Не клювали,
А вороги білі кости
Не доптали.
— — — — — — — —
Як почула чорноброва,
Заридала:
Безталанна я на світі
Вже пропала.
Хустиною заслонила
Чорні очи,
Пішла, сумно ридаючи
Серед ночи.
Вернулася до домоньку,
Сіла, плаче,
А недоля тяжке горе
Кругом скаче.
Розчісує, довгу косу
Заплітає,
А серпанок біле личко
Покриває.
Не діждалась сиротина
Козаченька,
Нема кому пригорнути
До серденька.
Покинув її безталанну
Сиротину
Поляг трупом за воленьку
За Вкраїну.
Не поверне і не вийде
У садочок,
Дівча плете на могилу
З рож віночок.
Вітер віє лист калини
Холітає,
Довгі коси і серпанок
Розвіває...

Джемейка, Н. Й., 11. серпня 1923.

ДОЛЯРИ

ДО ГАЛИЧИНИ І НА УКРАЇНУ

пересилаємо почтою і телеграфічно в скорім часі за низьку оплату і виплачуємо долярами в місце замешкання адресата.

ПРОДАЄМО ШИФКАРТИ

Поручуємо свої услуги в справах: повороту до краю і приїзду в Америку; вироблення пашпортів і афідевітів та полагоджуємо справи нотаріяльні.

ПРИНИМАЄМО ОЩАДНОСТИ

Голосіть ся особисто або листовно в рідній мові до!

STANDARD BANK

AVE. B. COR. 4TH ST. NEW YORK

ВІДОЗВА

до буковинських українських громадян в Америці.

Підписане товариство „Руський Міщанський Хор" в Чернівцях, приступає до будови власного дому, де має міститися власний український театр, школа музики й співу, приют для сиріт, та школа для науки домашнього господарства.

В тій цили закупило підписане товариство площу при вулиці Вірменській, в сусідстві греко-католицької церкви. Будова цього дому, після кошторисів має коштувати поверх міліона румунських левів. Наше буковинське міщанство зложило на сю ціль досить поважну суму, но все-ж таки далеко ще до покриття всіх видатків на кошти будови.

В тій цили звертається підписане товариство до наших Братів за широким океаном, а головно до Братів з зеленої Буковини, з щирим проханнем поспішити з ласкавими датками на сю ціль.

Ласкаві датки просимо слати за посередництвом „Свободи" на адресу товариства „Руський Міщанський Хор" в Чернівцях, вулиця Моpаря ч. 10.

Підписане товариство має повну надію, що сей заклик не стане безуспішним, за що згори дякує ласкавим жертводавцям.

ЗА ВИДІЛ ТОВ. „РУСЬКИЙ МІЩАНСЬКИЙ ХОР" В ЧЕРНІВЦЯХ:

Кирило Робачик, голова,
Ст. Банденда, писар.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

CUNARD

ЧИ ВАШІ РОЛИМШІ ЇДУТЬ ДО АМЕРИКИ?

Американський консуль в Ризі приниває тепер аплікації на пашпорти і віза на нову квоту. Кунард Лінія має найпоспішніші кораблі у світі. Пасажирам з шифкартами Кунард Лінії не треба довго чекати на кораблі, Кунард має представників в Росії опікуючіся пасажирами доставляючи їх впрост аж на кораблі.

Кунард Лінія одинока з трема офісами на Україні.

В ХАРКОВІ, ул. Свердлова 53-55
В КИЇВІ, ул. МАРКСА 3.
ОДЕСА, ул. Леніна (Ріхелєвська)

ГРОШІ ДО СОВІТСЬКОЇ РОСІЇ пересилаєся гарантуючи виплату в американських долярах ЧЕРЕЗ ГОСБАНК

Звертайтесь до корабельних агентів або до:

CUNARD LINE
25 Broadway
New York

ЧОРНІ ДІЯМАНТИ

РОМАН В ПЯТИ ТОМАХ

МАВРА ЙОКАЯ.

(Переклад з мадярського)

ПЕРШИЙ ТОМ.

ДРУГИЙ ТОМ.

(36)

Це був цілком своєрідний сезон! Кождий Угор постановив собі відразу від тепер бути Угром.

Це мусіло здаватися справді дивоглядним кождому чужинцю, який не знав блище відносин Угорщини.

Часописі пишуть діферамби про угорський стрій, який раптом зробився модним у всіх клясах населення, про Атілю, Дольманіса, про пояси з спряжками, про угорські очіпки, прикрашені золотим плетивом і про ідеальну „парту" — діядему наших дів!

„В цім строю кожда жінка сто разів краща!" кричали тоді захоплено всюди. — Але nen parlons plus! Це минуло!

На вулицях брязкотіли остроги з великими, більшими і найбільшими коліщатками; вітрини ювелерів були повні античних ґудзиків і спряжок, орлині і чаплині піря кивали на кождім капелюсі, і не було жадного такого своєрідного сільського одягу, який не носили б наслідуючи в Пешті на балях, сходинах, в шляхетних колах; предки мусіли дати свої імена для угорських убрань, і таким чином повстали „Аттіли" і „Буди"; давно вмерлі поети як Чоконай і Каціньчі, мусіли увіковічнити їх імена гієрогліфами шнурових нашивок. І ці гієрогліфи мали значіння!

Закручені фіґури шнурових нашивок на убраннях були очевидним протестом, нашитим, коли не написаним чи надрукованим.

В найбільш шляхетних колах було наказано приймати відвідувачів лише тоді, коли вони являються в національнім убранню; і коли хтось зважувався зявитися на якімсь соаре в чорнім фраку, він ризикував, що перший ліпщий скаже йому: „Прошу вас, дорогий Іване, принесіть мені шклянку води!"

Народній стрій провадив необхідно до того, що ріжні кляси єдналися між собою. Ґраф носив також убрання, як його кучер. Багато понувало, що булоб добре одним з другими зазнайомитися.

На зустріч цьому шляхетному бажанню ішли аристократичні соаре між якими Soires amalgamantes ґрафині Тойделінди творили приснопамятну рису цеї доби. Тут сходилися разом маґнати і поети, академики і прелати, музики, малярі, різбярі, актори, критики і меценати, професори, лікарі, публіцисти, спортсмени і політики всіх фарб.

Це були блискучі товариства — in thesi.

Тут було разом одно поруч другого все, що лише було гарного і принадного в аристократичних колах, найпоставнійші дами, убрані роскішно, як на дирсених соаре, а що більше оточені німбом молодости, принади, освіти, які роблять їх такими пристійними, що мало лише історичні імена і було записане в золоту книгу аристократії та згадуване народом в світі духа — все це було тут.

Але це єднання посувалось досить тяжко вперед, хоч кождий мав найліпші наміри.

Ґраф Емануель, привітний старий, зловивши якогось славнозвісного журналиста з такою шляхетною пильністю старався ломати мову, яку він тепер учив, а саме угорську, що хоч йому і тяжко ішло всеж не можна було помилитись відносно його рішучої постанови, від нині говорити лише по угорськи, як і носити угорські чоботи, на які треба було витратити добру годину, щоб натягти і зтягти їх.

З другого боку один молодий публіцист в поті лиця свого старався відповісти одній закордонній ґрафині, яка почувала велику прихильність до Угорщини, у французькій мові на запитання, яких він не розумів. Він розуміє цілком добре по французьки, але лише те, що бачить надруковане перед собою.

Між тим трудности мови не були найбільшим лихом; — але тема!

Люди, що були перший раз представлені одні другим і належали до ріжних кол, знаходили обопільно з великою бідою шлях до світу другого.

Ґраф Лео хвалить пєсу драматичного поета Нандорі, яку він бачив перед десятьма роками, і яку критика жорстоко осудила. Це був перший твір поета і він сам уважає його поганим. Його пізнійші річи розуміється ліпші. Тепер він ґадає, що ґраф або не бачив його пізнійших річей, або іронізує з нього.

Вчений Кініс хоче доевести барону Оскару, що він знає його заслуги на терені спорту і питає його, о який приз він буде конкурувати при найблищих перегонах. Стоячі навкруги відвертаються. Кождий знає, що Оскар продав своїх біґових коней, щоб покрити свої торічні втрати і усунувся з турфа. Тепер він лише глядач.

Молодий журналіст Какорі хоче почувати себе в чужім товаристві цілком як дома і балакає sans gene з кождим, що йому стрінеться. Він має досить матеріялу до розмов, щоденні пльотки. Він починає розмову з одним гарним паном з орлиним носом, справжнім типом маґната, про чутки, що тепер мають бути соаре також в офенськім замку і що угорські маґнати дістануть також запрошення. „Піде хтось туди?" запитав маґнат. „Хиба ґраф Ґвідо!" — „О, я не піду туди." — Журналіст помічає аж тепер, що він сказав велику дурницю чоловіку, якого він не знав особисто. Хто знає супроти кількох людей він був вже інкоґніто грубим від того часу, як він перебуває в цім товаристві.

Ґраф Стефан, кузен ґрафині Тойделінди дуже освічений чоловік, очитаний в поетичній літературі цілого світа. Тому він гадає, що провадити цікаву балачку з молодим поетом, який осяг швидко популярне імя своїми патріотичними віршами, коли затягнувши його в куток починає там говорити з ним про світову літературу. Він цитує Бернса і Шелі. Він питає чи знає він „Fairy queen" Єпенсеро, чи він вважає, „Втрачений рай" Мільтона досконалим твором, якої думки він про школу Драйденса, чи Вордсворт йому милійший ніж Байрон, чи не знаходить він духового споріднення між „Саґою" Фрітіофа і співами Осіяна, що він гадає про „Legendes des siecles", чи можна думати, що Віктор Гіго піднісся тим самим понад Данте, чи не шкода, що жанр Амадісових романів пережив себе, чи ставить він Тассо вище Аріоста, чи вважає він вартими чогось імпровізації Метастазія, якого погляду тримається він на враження від „commedia erudita", чи знає він французький переклад „Аріри" та англійський „Сакунталі". Раз він вразив його навіть увагою, оскільки Одисея краща в грецькім оригіналі ніж в латинськім перекладі!

Бідний віршомаз потіє кріваво з ніяковости, бо він не читає нічого окрім своїх власних віршів. Він твердить, що він ґеній, але окрім своїх власних римів нічого не знає і тому постановляє, втікши від цеї небезпечної розмови, уникати ненаситного в науці ґрафа як тарахкавку, коли віін його лише побачить здалека.

Але найгірше траплялось тим, які мали честь бути представлені контесі Анґелі Бондаварі. Контеса Анґеля клясична краса.

Її дід відомий своєю політичною діяльністю, він великий чоловік, овіяний ріжними німбами доброго і злого ґатунку.

Отже цілком природно, що нещасливий Латинець представлений гарній контесі зараз же по третім слові починає говорити з нею про її діда князя Теобальда Бондавари і обовязково запитує, як йому ведеться.

По цім запитанню контеса Анґеля не говорить більше жадного слова з стоячим перед нею, поки той не знаючи більш, про що говорити, іде геть. Він не чує він контеси більш жадного слова.

І всеж навіть сухому вченому болить серце, коли ці гарні очі, які ще перед хвилею дивилися на нього з усмішкою весняного неба, раптом кидають на нього такий ледовий погляд.

Контеса Анґеля ідеальна красуня. Ми казали вже це, але не можемо цього повтаряти досить часто. Вона має чисте шляхетне обличчя з клясичними античними рисами, ніс і уста зазначені незвичайно гарно, довгі гарно вигнуті брови і тінисті сії, які покривають очі богині. Коли ці очі палають чи ховаються, вони здаються чорними; лише коли вони весело усміхаються, видно, що вони сині. Її волоея буйне, каштанове з світло-молотим відблиском. На цілім обличчю лежить свідомість принади, почуття, що вона є осередком певного світа і вираз того, що вона задоволена своїм станом. Вона знає, що краса — то сила.

Але чому кидають ці гарні очі такі зимні погляди на бідного чужинця, який вважає природним, що ніщо не може зробити його більш приємним контесі Бондаварі, ніж згадка про заслуги князя Теобальда Бондавари?

Члени товариства всі знають це дуже добре, але Латинцям ця річ невідома. Цю загадку можна дуже просто розвязати. Князь Теобальд призначив свою єдину внучку Анґелю на дружину німецькому князю Зондерґайму. Але він не подобався контесі Анґелі. Тому вона так посварилася з своїм дідом, що заріклася не говорити з ним жадного слова; а якраз тоді ґрафиня Тонделінда відкрила дім в Пешті; таким чином Анґеля приїхала з Відня до своєї тітки і лишилася у неї. Від того часу вона навіть не відкрила листа, який написав до неї її дід.

Це таємниця. Кождий член товариства знає її; але ці люде уміють так добре ховати свої таємниці, що нічого з них не дістається ніколи до зовнішнього світа. Між собою вони балакучі, але супроти чужинця всі вони „незнайки" як Янкі.

Це був добрий помисл абата Самуеля вигадати для такого ріжноманітного товариства спільну забаву. Самі розмови не вистарчали. При сходинах, в однім сальоні сидять молоді панни, в другім пани, в третім жінки, ніби вони творили окремі кляси, поділені по віку і полу.

Почали уряджувати мистецькі продукції, поетичні і наукові виклади. Це зараз оживило конверзацію і звело „чужих" до купи. Вони бачилися також при пробах і не в бальових тоалетах. Вони зважувалися подати одні другим руку. Вони знайомилися обопільно. Вони пізнавали одні других навіть на вулиці і тішилися стрічаючись. Пізнійше вони знаходили також тему, на яку охоче розмовляли.

(Дальше буде).

Нова книжка.

ЖИДИ І НАРОДНЄ ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНИ

Написав **Михайло Тимофіїв.**

Книжка обіймає 66 сторіч 8-ки, видана у Відні, накладом видавництва Йоганбор. Ціна 40 центів, з пересилкою 45 центів.

Можна дістати в книгарні „Свободи".

ДОЛЯРИ до ГАЛИЧИНИ

ТЕЛЕҐРАФІЧНО І ПОЧТОЮ

пересилаємо до самого села або міста. Ваша родина отримає ДОЛЯРИ на самій вашій почті.

СПРОВАДЖУЄМО РОДИНИ З КРАЮ ДО АМЕРИКИ

Наші офіси в краю поможуть вашій родині приїхати скоро.

Продаємо шифкарти до краю, полагоджуємо всі старокрайні справи, продаємо доми і фарми. По близші інформації адресуйте:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, Inc.

520 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

Philadelphia Office: 322 N. 8th Street)

ЗА УПРАВУ БЮРА. — АНТІН ПАШУК, през.

ПАНОВЕ СЕКРЕТАРІ І УРЯДНИКИ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ!

ВАМ ВІДОМО, ЩО НАША ФІРМА ВИРОБЛЯЄ ВСЯКІ РІЧИ БЕЗ ЯКИХ ВАШІ БРАТСТВА ЧИ ТОВАРИСТВА НЕ МОЖУТЬ ОБІЙТИСЬ.

КОЛИ ВАШЕ БРАТСТВО ЧИ ТОВАРИСТВО ПОТРЕБУЄ НАРОДНОГО АБО АМЕРИКАНСЬКОГО ПРАПОРА, ЦЕРКОВНИХ ХОРУГОВ, ЛЕНТ, ВІДЗНАК, ШАПОК АБО ИНШИХ РІЧИЙ, ТО ЗВЕРНІТЬСЯ ДО НАС В ЗАМОВЛЕННЄМ.

МИ є САМІ ФАБРИКАНТАМИ І ТОМУ У НАС ДІСТАНЕТЕ ДОБРУ РОБОТУ, А МАТЕРІЯЛ ЛІПШИЙ І В ДЕШЕВШІЙ ЦІНІ ЯК ДЕИНДЕ.

ЦІНИ НАШИХ ПРАПОРІВ:

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРАПОР

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$2.50	$4.00	$5.00	$7.00

УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР З ГЕРБОМ НА ОБІ СТОРОНИ

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$3.25	$6.00	$7.00	$10.00

Кожде Товариство чи Братство потребує все до публичних виступів, як паради, пікніки і процесії, виступити з своїми прапорами, відзнаками і лентами та в шапках. — Просимо щиро всіх Українців удаватись до нас з своїми потребами, бо ми ручимо за тревалість і красу замовлених у нас річий. Ми уділимо Вам всяких інформацій і вишлемо Вам сейчас наш каталог з взірцями і подамо Вам докладну ціну. Не відкладайте але вишліть за адресу:

EAGLE REGALIA COMPANY
115 Nassau St., New York, N. Y.

З ОБЄДНАННЯ.

27) **Вест Парк, О.,** Ф. Бульчак 15.00

28) **Минеаполіс, Минн.,** від української громади переслав п. Н. Грубрин ... 25.00
Зложили: Б. Комар 8.00; о. Вас. Грицак 2.00; по 1.00: І. Шмигайовський, Н. Грубрин, І. Коцюба, Н. Дмитрук, О. Пилатюк, П. Угринчук, П. Кулишак, П. Вонс; по 50 цнт.: А. Процай, П. Бутрин, О. Козак, О. Шабатура, Пос. Литвин, П. Андрущак, С. Рихлій, Г. Пастушенко, І. Сухорович, П. Гайва, Д. Колтик, К. Рихлій; по 25 цнт.: А. Степанчак, В. Сопатюк, К. Сокіл, Н. Бойко, І. Олійник, П. Шкула, О. Ванс, J. Процай, В. Рефьо, П. Шабатура, П. Федорців, Н. Стрільчук, А. Гунчак.

29) **Перт Амбой, Н. Дж.,** від Комітету Обєднання переслав п. П. Щуцький ... 7.75
Зложили: Клюб Укр. Амер. Горожан 3.50; Теодор Бережанський 1.00; по 50 цнт.: Теодор Ватраль, Николай Ридаш, Кость Іванців; по 25 цнт.: Тома Мощар, Панько Баралецький, Іван Гелета, Гнат Савків, Тов. Запорожська Січ 4.25; по 25 цнт.: Пилип Щуцький, Михайло Чумер, Іван Стек, Стефан Кордіяк, Іван Гучко, Теодор Пашуля, Іван Швайлик, Бенедикт Кардаш, Павло Король, Карпко Будник, Григорій Шевчик, Антін Вуй, Іван Горбусь, Максим Стях, Іван Стецків, Михайл Кобрин, Василь Дрисинич.

30) **Питсбург, Па.,** від Лицарів св. Юрія переслав п. С. Дзюба ... 4.00
Зложили: по 50 цнт.: Стеф. Дзюба, П. Ворадим, Григорій Сорока, Теодор Сенько, М. Дербіш, Ник. Струсь, Іван Мусур; по 25 цнт.: М. Лейбік і Ник. Кунцьо.

31) **Джемейка, Н. Й.,** від бр. св. Юрія переслав О. Александрович 5.50
Зложили: Григорій Бацала і Сем. Бойко по 2.00; Семен Капечук 75 цнт.; по 25 цнт.: М. Костишин, Мих. Воробець і Теодор Мищь.

32) **Авбурн, Н. Й.,** від тов. Зап. Січ переслав п. Максим Денега ... 2.25
Зложили: Адам Ф. Стайзер 50 ц.; по 25 цнт.: Василь Борачок, Іван Дашівський, Михайло Каїтан, Семен Мриблуд, Іван Гумпецький, Василь Єднак, Роман Мозола.

33) **Ню Йорк, Н. Й.,** Лев Пасацький ... 1.00

34) **Ню Йорк, Н. Й.,** від тов. Зап. Січ переслав п. П. Перей ... 9.00
Зложили: Григорій Мовчан 1.00; Йосиф Деревянка 75 цнт.; по 50 цнт.: Михайл Смолій, Петро Зюбрицький, Николай Добрянський, Фелікс Дашкевич, Павло Васильків, Теофіль Качмар, Ник. Демкович; по 25 цнт.: Веронко Вейгер, Л. Кшивінський, Іван Тронар, Гр. Стефанишин, Семеон Кучма, Павло Барила, Антін Яблинський, Іван Семон, Стефан Малярський, Демян Вітенько, Василь Зиблікевич, Генрі Дерек, Василь Кожух, Іван Хома, Павло Перей.

35) **Филаделфія, Па.,** від бр. св. Володимира переслав п. С. Слободян ... 13.60
Зложили: П. Росолович 1.25; по 1.00: М. Долішний, К. Шагала, В. Белюх, Е. Шурґот, І. Фучка, С. Крейшик, Е. Слободзян; по 75 ц.: Т. Слободзян, Н. Смолига, П. Чорний, М. Козярський, Н. Гладьо 60 цнт.; по 50 цнт.: Т. Тур, О. Баран, І. Ковальчик, А. Малеп 25.

36) **Джерзи Сіти, Н. Дж.,** від бр. св. Івана Крест. переслав В. Гіль 12.50
Зложили: Юлія Пігура 1.50; Іван Потоняк 75 цнт.; по 50 цнт.: Павло Томко, Андрей Лютий, Евдокія Берин, Василь Гоїк, Ів. Мищь, Іван Станіславишин; по 25 цнт.: Василь Гіль, Олекса Яцків, Іван Бобовник, Андрей Рубинович, Юрко Гук, Григорій Гуменюк, Семко Ленчук, Михаїл Турчинський, Яків Осиповський, Семко Мисак, Николай Пігура, Андрей Сайчук, Онуфрій Колісняк, Роман Струк, Іван Васько, Петро Світницький, Данило Дорот, Ник. Заяць, Ксеня Підгорецька, Левко Струк, Ева Панас, Стефан Кот, Йосиф Кірап, Доця Захарейчук, Галька Піхалок, Андрей Корнило, Юрко Марків, Семко Сайчук, Антін Фрот.

37) **Ню Йорк, Н. Й.,** від бр. св. Андрея переслав п. М. Гандзюк ... 5.00
Зложили: по 50 цнт.: Іван Гнатяк, Павло Зятик, Анна Міхалко, Йос. Калабрум; по 25 цнт.: Терентій Биндас, Николай Данилик, Данило Биндас, Яків Цомпель, Сильвестер Свентковський, Ол. Буряк, Іван Цюцюна, Михайло Стирка, Кирило Стрессия, Николай Федишин, Данило Павлик, Михайло Гладюк.

38) **Стамфорд, Конн.,** від бр. св. Арх. Михаїла переслав п. Стеф. Кориюк ... 3.00

Зложили: А. Белащук і М. Кресан по 75 цнт.; по 50 цнт.: С. Корівчак, М. Сливінський, І. Кра-сан.

39) **Ірі, Па.,** від бр. св. Петра і Павла переслав М. Пеленський ... 1.50
Зложили: по 25 цнт.: Гавриїл Николай, Михайло Пеленський, Василь Томс, Василь Юрцан, Трофим Сатишур, П. Дітковський.

40) **Пеорія, Ілл.,** від тов. Укр. Робітників переслав Василь Бігун 3.25
Зложили: Антін Батюк 1.00; А. Батюк 50 цнт.; по 25 цнт.: В. Бігун, А. Паячковський, А. Бігун, А. Куш, П. Паячковський, Т. Саган, Р. Онищук.

41) **Клівленд, О.,** від 1. сотні Січи переслав п. Вол. Козюк ... 2.00
Зложили: Вол. Войціцький і Ант. Стандричук по 50 цнт.; по 25 ц.: Вол. Козюк, Евстахій Підзирайло, Василь Репужинський, Катарина Кутельмах.

42) **Спрінг Валей, Н. Й.,** від тов. Просвіти переслав К. Ільків ... 3.00
Зложили: по 25 цнт.: К. Ільків, А. Кашинський, М. Терпеливець, І. Брега, С. Чавус, Д. Гнилишин, І. Кріль, С. Магомета, О. Мельник, К. Рабовський, І. Порубалюк, П. Робовський.

43) **Ню Йорк, Н. Й.,** від тов. Жеребецька Любов переслав п. І. Соловський ... 11.00
Зложили: М. Фурик 1.25; по 1.00: В. Бучинський, І. Федун, Дм. Федун, Ілія Соловський, І. Марусевич; по 75 цнт.: М. Соловський, А. Чайка, Т. Стельмах; по 50 ц.: П. Соловський, П. Олексів; по 25 цнт.: А. Арціщевський, А. Бучак, П. Чорній, В. Бих, Н. Баран, Н. Олексів.

44) **Джерзи Сіти, Н Дж.,** від 3. відділу Провидіння переслав п. К. Піддубчишин ... 9.50
Зложили: по 1.00: о. А. Улицький, Григорій Щустакевич, Яков Кашуба, Іван Пельо, Іван Коновал, Василь Федаш, Розалія Лащок; по 50 цнт.: Дионізій Коліда, Іван Андручишин, Николай Борак; по 25 цнт.: Кирило Піддубчишин, Юрко Перегінець, Петро Шавінський, Анна Піддубчишин.

45) **Шікаго, Ілл.,** від бр. Рожд. Пр. Богор. переслав К. Падяк ... 12.50
Зложили: Дм. Гнід 1.50; по 1.00: Антоній Партика, Кирило Падяк, Михайло Кріль, Симеон Стахняк; по 75 цнт.: Николай Москалик, Ілько Звірський, Юрій Мітьо; по 50 цнт.: Григорій Горинь, Іван Бордаховський, Симеон Ментус, Олекса Олешко, Ілько Дибуляк, Василь Щурко; по 25 цнт.: Мих. Гірняк, Іван Мітьо, Олекса Баняс, Ілько Коропась.

46) **Клівленд, О.,** від бр. св. Василія переслав п. Іван Снодар ... 3.00
Зложили: по 1.00: Йосиф Бицъ, Яков Павлишин, Василь Венс.

47) **Бруклин, Н. Й.,** від громадян переслав п. Гр. Бурбуляк ... 2.75
Зложили: Юрій Лемич і Лазар Сорока по 1.00; Теодор Карплюк 50 цнт.; Теод. Шеремета 25 цнт.

49) **Детройт, Миш.,** від бр. св. Йосафата переслав Яків Поливка 19.25
Зложили: Дм. Паславський 3.00; Антін Франчук і Мих. Гурський по 1.50; Яків Поливка, Мих. Бортник, Павло Боднар, Мих. Горбовий 1.25; Никола Савчиш, Танас Турецький, Мих. Голубник, Мих. Заставний, Дмитро Собашко по 1.00; Василь Данилів і Іван Кмінський по 75 цнт.; Мих. Кахний 50 цнт.; Гр. Ґейз; по 25 цнт.: Тома Польович, Юрій Лялько і Михайло Осиф по 25 цнт.

49) **Филаделфія, Па.,** Н. Ганас 5.00

50) **Филаделфія, Па.,** М. Білий ... 3.00

РАЗОМ $446.10.

ДІСТАНЕТЕ ПИШЕНЬ У НАС

Коли хочете вчитися магії, хочете довідатися про богато цікавих таємниць, хочете забути Ваші денні клопоти, пишіть до нас по катальоґа Гороскоп, що роскаже Вам про астрольоґію та инші цікаві річи залучаючи 4 цнт. марками на пересилку. Адресуйте:
THE IDEAL MAIL ORDER HOUSE,
29 E. 7th Street, New York City

ПАШПОРТИ, шифкарти, старокраєві справи, ріжного рода асекурація, полагодите все найскорше у
C. CHOLY
Proctor's Building,
YONKERS, N. Y.

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЮЧИХ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

Українські народні строї і всякого рода инші костюми випожичаю по дуже низьких цінах. По близші інформації пишіть на адресу:
MRS. K. STETZ,
216 Washington St., Jersey City, N. J.
Telephone: Montgomery 2213.

ЯК ПРАЦЮЮТЬ НАШІ СТРІЛЬЦІ В Ч. С. РЕПУБЛИЦІ

Український Кооперативно-торговельний Курс в Празі.

На днях закінчився 3. місячний укр. кооперативно?торговельний курс для стрільців укр. частин розміщених в Празі.

За ініціятивою сот. Хведика і сот. Качмара, командантів тутешних робітничих сотень, зорганізував цей курс інж. торг. Василь Чапля, підбираючи як учителів по більшій части абсольвентів Вис. Торг. Школи в Празі. Курс укінчило 19 стрільців, при чім виказали дуже гарні успіхи. Непоінформовану про тутешні відносини здавалось би нічим надзвичайним; проте слід коротко змалювати відносини, серед яких приходиться нашим стрільцям здобувати собі ширше знання і приготовлятись до нової борби по повороті домів.

Стрілець працює від рана до вечера, відробляючи так своє удержання. Увечері умучений цілоденною працію береся за книжку. З тихто причин курс мусів відбуватися у вечірних годинах від год. 6-8. Полудневий відпочинок, свята і неділі використовує стрілець на повторення вислуханих і записаних викладів, а за працею його думки розбирають всі трудніщі для нього питання. Треба висказати найбільший подив, що стрілець по стільки военних трудах, по стільки невдачах, а вже найбільше по останній, яка йому ще вбита в памяти, яка поховала його надії з крісом в руці як побідник вернути до своїх, що цей стрілець нині безпосередно по тім всім здобуваєся натільки енергії, бере за книжку, за це нове оружжя боротьби і приготовляється станути активно в ряди борців на економічнім полі.

На курсі цім як чисто фаховім, викладалось лише ті предмети, яких знання вимагає заняття в кооперативно-торговельних установах, а то:

1. торгов. наука, 2. кооперація, 3. книговодство, 4. купецькі рахунки, 5. товарознавство, кореспонденція.

Закінченням цего 3. місячного курсу відбулися кінцеві іспити, дня 29 червня і 1. липня с. р. в присутности командантів робітничих сотень. По іспиті відбулась роздача свідоств та спільна знимка учасників курсу, їх командантів та учителів в тій цілі, щоби кождий з них в будучности міг відновити собі спомин на цей епзод з життя скитальця-стрільця. При тій нагоді неможна поминути кілька щирих уваг, які висказав стрільцям їх правдивий приятель і командант сот. Федик в отсих приблизно словах:

,,Отсе проходить час, коли укр. стрілець мусить змінити кріс і поле бою на инше средство і инше поле борби. Сильним оружжем є кріс, та не все воно вінчає борців побідою, його можна витрутити з рук, а сильніщим і певнищим оружжем є наука. Не так легко еї вибити з рук і тому она і побідженних веде до перемоги, на певний шлях свободи. Нинішні обставини вказують нам нове поле бою, на якім горить вже робота в краю. Цим полем є економічне відродження нашого народу. Отце наш вишкіл новиків, а незадовго Ви станете в ряди активних борців робітників Ваш гарт і енергія, яку Ви доказали протягом цего курсу дає надію, що будете відважними і відданими справі працьовниками на економічному полі. На Вас справджується факт, що укр. стрілець вміє не лише справно крісом водити, але не гірше також книжкою. Наші кооперативні інституції дістануть загартованих і щирих працьовників."

На ці слова, як і щирих кілька вказівок в будучому званю, інж. Чапля як управителя курсу, приймили стрільці зі зворушенням, що один з їх рядів іменем Луцький сейчас підчеркнув в своїй бесіді до командантів у чителів.

,,Цей курс доказом, що по всіх невдачах укр. жовнір зриваєся до нової праці та що він не уважає свого післання за скінчене, він свідомий того, що змняє лиш средства і поле борби за Краще Завтра свойого народу."

При тім подаемо спис абсольвентів курсу: Андрусяк Степан, з Палагач; Гай Микола з Литовськ; Ігнатів Іван з Царинського; Луцький Василь з Боднарова; Наконечний Іван з Вербиць; Пасенюк Семен з Степановець; Рокіцкий Дмитро з Дидятич; Сікач Петро з Тарнавець; Чура Петро з Прилук; Баган Федь з Горівчику, Волох Мих. з Блажева; Гавдьо Василь з Селиск. Голова Олекса з Вікна; Ісманицький Дмитро з Куровник; Коваль Іван з Медвежа, Мазурак Іван з Виноград, Самович Михайло з Глешова, Сакалюк Осип з Старих Бродів; Трач Микола з Довжник.

Обєд. Укр. Організацій в Амер.

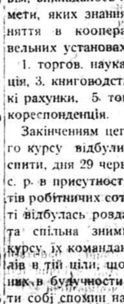

СПІВАНИК У. С. СТРІЛЬЦІВ

вже є в Америці.

СПІВАНИК ДЛЯ ХОРІВ, ДУЕТІВ І СОЛЬОВИХ ПІСЕНЬ, ПІД НАЗВОЮ:

„СУРМА"

ВИДАННЄ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ" У ЛЬВОВІ.

Містить в собі 76 стрілецьких пісень з нотами на хор, а також на один і два голоси.

Крові того збірка богато ілюстрована.

Книжка друкована у Львові на найкрасшому папері.

Ціна лише 35 центів.

Замовлення слати на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

Враження подорожнього.

64 СТОРІН КАТАЛЬОҐ КНИЖОК 64

ДРУКАРНІ „СВОБОДИ" ВИСИЛАЄМО ДАРОМ!

ПРИ ЗАМОВЛЕНИЯХ ПОНАД $5.00 ДАЄМО ВІДПОВІДНИЙ ОПУСТ.

"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ І ФОТОГРАФІЙ ЧЛЕНІВ ВІДДІЛІВ ДО КАЛЕНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА РІК 1924

Календар У. Н. Союза, який розходиться у многих тисячах примірників, є найліпшим середником до оголошувань поміж Американськими Українцями. Хто має який бизнес, а залежить йому на тім, аби про нього знало як найбільше людий, повинен дати свое оголошенне до календаря У. Н. Союза. Ціни є вельми приступні, зваживши, що наклад буде виносити 20,000 примірників. Ціла сторона 34 кв. цалів, коштує $30.00; половина $15.00; чверть $10.00; осьма часть $5.00; перша і послідна сторона в части оголошень та середна на окладинці по $35.00; місце на послідній стороні окладинки $50. Хто хотівби в своїм оголошенню помістити також і фотографію, чи то свою чи свого бизнесу, мусить прислати з неї готову до друку клішу; коли ні, то поносить кошт виготовлення такої кліші з фотографії то значить, що його оголошенне буде о стільки дорозше коштувати, скільки виносить кошт виготовлення з фотографії друкарської кліші.

Текст оголошень мусить находитися в редакції по день 15. серпня б. р. Гроші за оголошення належить посилати рівночасно. Оголошення на кредит безусловно не будуть друкуватися.

Фотографії братств і товариств. Відділи У. Н. Союза, а також кружки співацькі, театральні і т. п., котрі хотілиб аби їх фотографії були поміщені в календари на 1924 рік, зволять їх прислати на адресу „Свободи" найдальше по день 1. вересня б. р. Рівночасно проситься прислати з фотографією чек або моні-ордер виписаний на імя „Свободи", на суму $8.00. Сі гроші ужиється на покриттє коштів виготовлення з фотографії друкарської кліші. Місце в календари безплатно.

Всі фотографії мусять бути добре опаковані.

Всі письма належить адресувати:

"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

„ЖАЛО"

САТИРИЧНО-ГУМОРИСТИЧНИЙ ЧАСОПИС

виходить у Львові два рази на місяць, 1. і 15.

Передплата виносить в Америці й Канаді 1 доляр річно.

Передплату посилати на адресу:
Porfir Buniak, Lwiw—Lemberg, East alicia, Skrzynskoho Nr. 103.

Передплату з Америки й Канади та з инших країв посилати в реджістрованих (рекомендованих) листах у тамошній валюті.

КУПУЙТЕ НОВУ КНИЖКУ „ПРИ БИТІЙ ДОРОЗІ"

Українці! Прочитайте нову книжку „При битій дорозі"! Це оповіданнє з часів війни покаже вам ясно, чому ми втратили свою державу і як її добути. У ньому виказується, що українські селяни є основою нашої сили та що вони зберегли цілою стару культуру нашого народа. Всеукраїнське порозуміння добудеться легко, коли за підвалину нашої державности візьметься добробут хліборобського стану.

Її зміст такий: Поворот до рідного села; Дома і на цвинтари; У коваля Мартина; Тихий сільський рай; Керниця біля хреста; Неділя на селі; За потоком; Юрко; Грім з ясного неба; Матвій; На перший огень; Перші военні вісти; Мадяри в селі; Смерть і похорон Федихи; Селянське серце; Утікачі; Везуть ранених; Битва; Сліди цісарської забави; Кубанці в селі; Салдати; Обрусителі при роботі; Шпигуни; Жиди; Гіркі думки; Матвієвий метод; Святий Вечір; Покутуюча душа; Сказ за силача; Лиха вістка; Весна; У шпитали; Весілля; Відворот російської армії; Вертають „свої"; Під судом; Розбиті душі; В табор; Відгук російської революції; При битій дорозі.

ЦЯ КНИЖКА КОШТУЄ РАЗОМ З ПОЧТОЮ УСЬОГО 85 ЦНТ.

"SVOBODA"
83 Grand Street. Jersey City, N. J.

СКІЛЬКИ ВАРТА ЧОЛОВІК?

Після статистики обезпечення, здоровий чоловік є варта приблизно 16 разів більше як його річні зарібки, коли числиться 6 процент від гроший. Коли чоловік заробляє $2400 річно, є варта тоді $40.000, понеже треба $40.000 щоби 6 процент принесло доходу в сумі $2,400 річно. Чоловік знищений і вичерпаний не варта нічого зі становиска його дзібности зарібкования. Статистика виказує, що кождий чоловік працюючий в Злучених Державах є хорим протягом 9 днів в році, що приносить загальну втрату около 500 мільонів річно. Одним з найбільших економічних проблемів в нашім краю є днесь наступуючий. Половині тих хоріб можна легко запобічи, чомуж не зробити сего для чого? Трінера Гірке Вино може дати сему поміч. Перечищає внутренности, регулює їх чинности, удержує організм в сильнім і здоровім стані, котрий в сей спосіб забезпечений опирається небезпечним хоробам заразливим і протиділає шкідливому вплнвови мікробів. Гірке Вино є найліпшим літнім тоніком в повні того слова значінню. Можете дістати його у свого аптикаря або достанції лікарств.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 73, повідомляє всіх членів, що місячний мітинг відбудеться в неділю, 19. серпня о 3. годині споладня в Базар гали, де й завше. Обовязком кождого члена бути на мітингу, бо суть важні справи до полагодження, а довгуючі члени щоб вирівнали довги. Неявившіся члени будуть карані і підлягають ухвалам які западуть. — М. Сьвідер, предс.; Д. Лободяк, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила і Методія, від. 86 повідомляє своїх членів, що піврічний мітинг відбудеться в неділю, 19. серпня. На порядку нарад справозданнє контрольної комісії за 6 місяців. Кождий член повинен прийти на той мітинг і привести зі собою нового члена, а також вписати свої діти, бо вже есть діточий відділ. Отже користайте з нагоди і ставайте членами У. Н. Союза. — Н. Кісільовський, предс.; М. Пащук, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Подається до відома членам тов. ім. Івана Франка, від. 83, що місячний мітинг відбудеться в неділю, 19. серпня в гали Укр. Амер. Горожан під ч. 822 Н. Френклин ул., точно о годині 2. пополудни. Проситься всіх членів аби прийшли на сей мітинг бо суть важні справи до полагодження. Пригадується членам, щоби вирівнали свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані з товариства і з У. Н. С. — І. Витязь, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 342 повідомляє, що надзвичайний мітинг відбудеться о 7. годині вечером в понеділок, 20. серпня в церковній гали під ч. 645 Розевелт Евню. На порядку нарад є важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару після статута. — М. Скочипець, пр.; І. Маркович, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. Вільна Україна, від. 152 повідомляє, що місячний мітинг відбудеться о 8. годині вечером в церковній гали в четвер 16. серпня в гали при Корт ул. Кождий член повинен явитись. — В. Сидорович, пр.; Г. Дідоха, секр.

ПРАЦЮЮЧИЙ НАРОДЕ

по скінченю праці в фабриці або копальни чи фармах, Ваші ЧЛЕНИ, Ваші МУСКУЛИ суть здеревілі, не дусіть їх... бо дуже болить: Король лініментів

BEAR BALSAM
(МЕДВІДНИК)

поконає Вашу слабість. О скільки Ваш аптикар, шторник або агент не могуть Вам його достарчити, пришліть впрост 40 ц. до:
CENTRAL DRUG STORE, Ltd.
24 East Centre Street,
SHENANDOAH, PA.

БАЛТІЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ

9 BROADWAY, NEW YORK, N.Y.
ДО ГАМБУРГА
ДАНЦІҐА І ЛІБАВИ
КАБІНИ ТРЕТОЇ КЛЯСИ
З 2, 4, 6 І 8 ЛІЖКАМИ.

Третою клясою з Ню Йорку, Бостону або Філядельфії впрост до Гамбурга $103.50; до Данціґу $106.50; до Лібави $107.00 і $5 поголовне. — З Бостону до Ню Йорку через Fall River Line; з Филаделфії зелізницею.

S. S. POLONIA .... Aug. 18
S. S. ESTONIA .... Sept. 5
S. S. LITUANIA ...... Sept. 19

Голосіться до місцевих агентів.

ШКОЛА АКУШЕРІЇ

Учіться АКУШЕРІЇ в нашій школі або в своїй хаті під нашою дирекцією; старанна, цілковита і скора наука; приймаємо кождого часу. По укінченю видаємо ДИПЛЬОМ. Адресувати: International School of Midwifery, Inc., Dr. S. Deutsch, Pres., 229 E. 14th St., New York City. Тел.: Lexington 4219.

Український Лікар С. КАУФМАН
хронічні внутренні слабости
111 EAST 7th ST., NE YORK
Приймає від 1. до 8.30 веч.
Новий офіс в Асторія, Л. Ай.
488 6th AVENUE, ASTORIA, L. I.
Приймає від 9.30 рано до 12. пол.
Telephone: Astoria 2572

Tel. Stuyvesant 2097

ДР. МЕД. МУСІЙ КАДЕЦЬ

переніс свій офіс на
215 SECOND AVE., NEW YORK
між 13. а 14 улицею
Приймає що дня від 9—12; 6—8.
В неділю від 9—1.

КОСИ!

На днях отримали сьмо з Відня коси, з найліпшої клепаної і добре гартованої стали, довгі 32 цалі, важать поверх фунта, ціна з пересилкою $3.00. Перстень до коси 50 цнт. Стальовий молоток 60 ц. Бабка 60 ц. Брусок 25 ц. Замовлення посилайте враз з грішми на адресу:
UKRAINIAN BAZAR,
168 E. 4th Street, New York, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

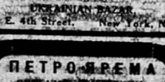

ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.
129 E. 7th St., New York City
Telephone: Orchard 2300.

ФАРМИ!

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

142 акри близько Аллентави, Па., деревляний дім на кімнат, велика стайня і 3 инших забудовань. На фармі знаходиться богато овочевих дерев, 10 коров, 4 коний, дріб, і всі машини. Близько фарми є цементові млини де добре заробляють. Властитель мусить продати. Ціна $8.000

57 акрів близько міста, дім на 9 кімнат, 3 коров, 3 коні, 4 безроги, дріб і потрібні знаряди. Ціна $6.000

42 акри, 7 миль від Аллентави, Па. каміний дім на 9 кімнат, велика камінна стайня, 5 коров, 2 коні і богато дробу. Ціна $6.500

30 акрів близько Аллентави, Па. цегловий дім на 8 кімнат, 5 коров, 2 коні, дріб і потрібні знаряди. Ціна $6.000

20 акрів близько міста. Ціна ... $2.300

По близші інформації голоситись до:
D. KARPOWICH,
1076 Fullerton Ave. or 406 Ridge Ave.,
ALLENTOWN, PA.

ФАРМА НА ПРОДАЖ

З причини слабого здоровля, продається фарма 237 акрів, 125 акрів орної урожайної землі, решта грубий ліс і пасовиско. Фарма засіяна і засаджена всілякого рода яриною, 4 сади овочеві, 15 дійних коров, 3 ялівки, 1 бугай, 2 коні, 1 безрога, 300 курий, дім на 8 кімнат, телефон в хаті, стайні, стодола, сайло і 7 других забудовань, 2 милі до стації і 2 милі близько стейтової дороги. Річного приходу з молока 2000 долярів. Ціна $7.950.00, готівкою $3.500.00. По близші інформації голоситись до властителя фарми листовно або особисто.
STEPHEN HNATOWICZ,
R. F. D. 1, Yantic, Conn.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ В НЮАРКУ І ОКОЛИЦІ!

Подаю до відома всім Українцям, що маю на продаж доми від $3000 до $40.000, перша виплата від $1000 до $8000. Рівнож повідомляю бизнесменів, що маю до продажи сальони з великими галями, відповідними на балі, представлення і другі забави, як також і бучерні, ґросерні і кенди штори. Лоти в ріжних місцевостях по ріжних цінах. Прошу писати на адресу:
JULIAN DEMKIW,
REAL ESTATE BROKER
58 Morton Street, Newark, N. J.

УКРАЇНСЬКИЙ ХИРОПРАКТОР

ДР. АНДРЕЙ БОРАК

лічить виключно ріжні задавнені недуги.
Ню Йорк офіс 335 East 18th Street.
Понеділок, середа, пятниця від 10. рано до 8. вечер. Неділя від 10. до 1.
Бруклин офіс: 583 Bedford Avenue (cor. Keap Street)
Вівторок, четвер, субота від 10. рано до 8. вечер.

DR. M. SMITH

16 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel., Orchard 6072
коло церкви св. Юрія
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Наймодерніщі електричні апарати.

Лікарська канцелярія українського

ДОКТОРА К. БІЛИКА

при співучасти лікарів спеціялістів, що недавно прибули з краю.
91 ST. MARK'S PLACE
(8-ма улиця, коло 1-ої Евні)
Урядові години: від 12. до 2. і від 6. до 8. веч. Телефон: Dry Dock 5143

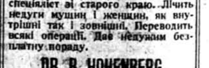

КРАСА! МОЛОДІСТЬ!

Можете виглядати кілька літ молодшими, коли лице стає старе. Ваш неправильний ніс може випрямитися. Відстаючі уха можуть уложитися до постави. Зморшки на лици можуть зникнути і т. д. З великою старанностю і успішно лічимо хорих мущин, женщин і дітей. Маю 28 літну практику лічення. Говорю по українськи. Години урядові від 9-ої рано до 7-ої вечер кождого дня. Неділі і свята до 4. пополудни.

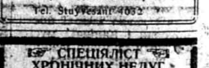

Пишіть по книжочку.
DR. G. BUKKI,
56 E. 93rd St.,
New York City

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ

спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.

DR. B. HOHENBERG
203 EAST 13th STREET
близько 3-ої Евні
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 9-ої рано до 8-ої вечер.
Tel. Stuyvesant 4032

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ

МУЩИН І ЖЕНЩИН

як легких, жолудка, нирок, печінки, кишок і шкірних недуг, ослаблене нервів, ревматизм, острі нервові і хрящеві недуги. Порада даром.

Dr. ZINS
110 E. 16 ST., NEW YORK
Межи 4th Ave. a Irving Place
Години від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.